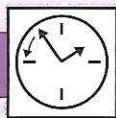

WILLIAM DICK (1793-1866)

Veterinair verleden

Het is niet zo verwonderlijk dat veterinairen over het algemeen spreken van de Royal Dick (oftewel 'The Dick Veterinary College') in plaats van de Royal School of Veterinary Studies, in Edinburgh. Dick heeft als geen ander een stempel gedrukt op het diergeneeskundig onderwijs in Schotland en daarmee op dat van de Verenigde Staten van Noord-Amerika.

William Dick werd geboren in 1793 in Edinburgh als zoon van een hoefsmid en daarmee leek zijn toekomst al bepaald. Hoewel hij ook wel geïnteresseerd was in de hoefmederij, ging toch zijn grote belangstelling uit naar het zieke dier. Daar er in die tijd nog geen dierenartsen waren in Schotland, moest de hoefsmid ook de zieke dieren behandelen, zodat William al dagelijks te maken kreeg met het behandelen van zieke dieren.

Toen hij een serie voordrachten van John Barclay over anatomie had gevolgd, zag hij zijn toekomst helder voor zich: dierenarts worden en het vestigen van een veeartsenijschool in Schotland.

In 1817 besloot hij naar Londen te gaan om onderwijs te gaan volgen aan de veeartsenijschool bij Coleman. Dit bleek niet zo'n succes. Na drie maanden onderwijs kwam Dick tot de ontdekking dat Coleman hem weinig meer kon leren. Hij verzocht zijn professor om een diploma en kreeg dat ook. Coleman was ongetwijfeld blij dat hij die Schot kwijt was en verlost werd van die lastige vragensteller.

Toen Dick in 1818 teruggekeerd was in Edinburgh wilde hij zijn kennis overdragen aan anderen. Hij probeerde tot tweemaal toe om een groepje leerlingen te formeren, maar dat mislukte. Dick liet zich echter niet ontmoedigen en de derde keer had hij succes. In 1820-1821 wist hij een klas van negen leerlingen te vormen en het jaar daarop een van zeventien en daarmee had hij zichzelf tot leraar bevorderd. Dit was niet aan de aandacht ontsnapt van de zeer invloedrijke 'Highland Society' (de latere 'Highland and Agricultural Society'). Deze instelling zag het belang van dit initiatief en steunde Dick. Hij ontving voor zijn leraarschap een jaarsalaris van £ 50.-.

Gelukkig was Dick dankzij zijn uitgebreide veterinaire praktijk niet geheel onvermogen. Hij was in staat om in 1833 op eigen kosten belangrijke voorzieningen, zoals een sectiezaal, een collegezaal, een museum en een smederij te bouwen. De kosten hiervoor bedroegen £ 2500.-. Bij zijn dood bleek dat Dick ongeveer £ 10.000.- uit eigen vermogen had geïnvesteerd in 'zijn' school. Een groot kapitaal in die tijd.

Dit alles had tot gevolg dat het aantal leerlingen groeide, zodat er in 1839 al een honderdtal was. Vooral in deze periode heeft Dick veel steun ondervonden van zijn oude leermeester, dr. Barclay, die een aantal colleges verzorgde. De bekwaamheid van de leerlingen werd getoetst door een commissie van veterinairen en medici, terwijl het diploma werd uitgereikt door de Highland Society.

De school kwam tot grote bloei en verkreeg een grote internationale faam. Het leger en ook de Oost-Indische Compagnie recruteerden hier een deel van hun paardenartsen.

In 1844 heeft een zevental vooraanstaande veterinairen, waaronder Dick, het *Royal College of Veterinary Surgeons* (RCVS) opgericht, om daardoor erkenning te verkrijgen van de professie en om het recht te verkrijgen examens te mogen afnemen en erkende diploma's te mogen uitreiken. Er ontstond al snel een rivaliteit tussen de Londense en de Schotse school. Dick kwam tot de conclusie dat enkele

artikelen van de statuten buiten zijn medeweten waren veranderd. Toen daarna een deputatie van de Londense school de school in Edinburgh kwam inspecteren en de nodige kritiek had op het Instituut en de directie, ontstond een verwijdering. Hoewel getracht werd de eenheid te bewaren, zoals blijkt uit de eindeloze hoeveelheid correspondentie, kwam het toch tot een breuk. De relatie met de *Highland and Agricultural Society* werd in 1848 hersteld en deze instantie en niet de RCVS ging weer de diploma's uitreiken.

De gespannen situatie tussen Edinburgh en Londen heeft de laatste tweeëntwintig jaar een stempel gedrukt op het leven van Dick. Pas in 1881, vijftien jaar na zijn dood in 1866, werd eindelijk de 'status quo ante' bereikt, maar toen waren de oude strijders allang overleden.

William Dick was een gedreven man, intelligent, schrand, ambitieus. Het was bijzonder moeilijk hem van een eenmaal ingenomen standpunt af te krijgen. Hij werd door zijn studenten op handen gedragen, vooral ook omdat hij behalve veeleisend zeer goedgehartig was. Daarnaast werd hij door de agrarische gemeenschap bijzonder gewaardeerd vanwege zijn kennis. Ook was hij maatschappelijk actief: onder andere als lid van de gemeenteraad, lid van de rechtbank en penningmeester van 'The Royal Physical Society', het oudste wetenschappelijke genootschap in Schotland.

Naast al zijn activiteiten wist hij een grote en vooral bloeiende praktijk op te bouwen, wat hem een fortuin heeft opgebracht. Tekenend voor hem was, dat hij zowel arm als rijk hielp.

Dick was een typische practicus met een feilloos gevoel voor het klinische werk. Ooggetuigen verklaarden dat hij in staat was om zittend op zijn stoel vanuit zijn kamer de aard van de kreupelheid van een op straat voorbij lopend paard vast te stellen.

Een negatief punt was dat hij weinig gevoel had voor de theoretische aspecten van de diergeneeskunde. Hoewel hij kennis maakte met mond- en klauwzeer, pleuropneumonia, schapenpokken en rundeerpest, ontkende hij het infectieuze karakter van deze ziekten. Hij lanceerde de meest merkwaardige verklaringen over het ontstaan van de infectieziekten. Hij beschouwde rabiës als een soort griep en schreef distomatose toe aan slechte voeding. Hij kreeg hierdoor enigszins het imago van iemand die niet met zijn tijd meeging.

Daar stond tegenover dat hij maandelijks zijn klinische ervaringen publiceerde in de '*Veterinarian*', wat hem door zijn aardsrivalen Coleman en Spooner niet in dank werd afgenomen.

Dick heeft door een grote inzet en ook door persoonlijke financiële offers kans gezien om het diergeneeskundig onderwijs in Schotland gestalte te geven en om 'zijn' school een grote naam te bezorgen. Hij heeft minstens 800 dierenartsen opgeleid en aan een veel groter aantal van boeren en landeigenaren les gegeven. Zeven van zijn leerlingen hebben op hun beurt aan het hoofd van een veterinaire school gestaan. Andrew Smith, afgestudeerd in 1861, stichtte in 1862 het Ontario Veterinary College in Toronto en diens jaargenoot James Law werd in 1868 de eerste professor in de diergeneeskunde in de Verenigde Staten van Amerika.

Deze rubriek wordt verzorgd door leden van het Veterinair Historisch Genootschap.

E.P.O.

Geraadpleegde literatuur:

- Smith F. 'The early history of veterinary literature', Vol. 3, London, 1929 (repr. 1976), p. 15-22.
- Pringle R.O. Memoir: 'Occasional papers on veterinary subjects by William Dick'. Londen, 1869, p. 1-92.
- Carter H. 'The William Dick Bicentenary'. *Veterinary History*, 1993; 7: p. 129-131.
- Dunlop RH, and Williams DJ. *Veterinary medicine, an illustrated history*. St.Louis, 1996; 348-9.
- Phillips JE. 'The life and work of William Dick'. *Br vet J* 1993; 149: 321-30.